

Chisalita: Cresterea preturilor la combustibili pentru o reducere a traficului este o solutie imperfecta

Reducerea traficului prin cresterea preturilor la combustibili ramâne o solutie imperfecta si, în esenta, regresiva daca nu se fac investitii în transportul public, în infrastructura feroviara si în planificarea urbana, considera presedintele Asociatiei Energia Inteligenta (AEI), Dumitru Chisalita, într-o analiza de specialitate publicata vineri.

"Cresterea pretului carburantului este, în teorie, una dintre cele mai simple pârgii de ajustare a comportamentului economic. În practica, însa, cazul României arata cât de limitata este aceasta logica atunci când infrastructura, veniturile si structura sociala trag în directii diferite. Cresterea pretului nu creeaza alternative. Ea doar forteaza comportamente de adaptare într-un sistem în care optiunile sunt deja constrânse. Fara investitii în transport public, infrastructura feroviara si planificare urbana, reducerea traficului prin pret ramâne o solutie imperfecta si, în esenta, regresiva si afecteaza disproportionat segmentele cu venituri mici, fara a elimina nevoia de mobilitate. În acest context, întrebarea "la ce pret renunta românii la masina?" are un raspuns incomplet daca este privita doar prin prisma pietei. Datele indica un interval critic între 10 si 12 lei pe litru, unde comportamentul începe sa se schimbe accelerat. În scenariul de 15 lei pe litru, raspunsul este simplu: vor folosi masina mult mai multi decât si-ar permite, dar nu suficienti cât sa nu mai depinda de ea. Românii nu abandoneaza masinile. Românii, cel mult, le folosesc mai putin", sustine Chisalita.

Potrivit specialistului, piata autoturismelor din România nu este omogena, în conditiile în care parcul auto national însumeaza circa opt milioane de unitati, dintre care 60% sunt zilnic pe sosele (4,8 milioane). El mentioneaza un nucleu dur, reprezentat de aproximativ jumatate dintre utilizatori, pentru care masina este indispensabila, în special în zonele slab conectate sau pentru naveta.

De asemenea, exista si un segment marginal, mai flexibil, care sustine ajustarea initiala si care, la un anumit prag de pret, iese rapid din piata. În acest context, presedintele AEI sustine ca la 13-14 lei pe litru, efectele ar deveni sistemice, consumul zilnic ar putea scadea cu peste un milion de litri, iar traficul ar pierde peste un milion de autoturisme active zilnic.

"În acest punct, masina nu mai este implicit un bun de utilizare zilnica pentru o parte semnificativa din populatie, ci devine o resursa gestionata selectiv. Totusi, aceasta ajustare are limite clare. Dar adevarata ruptura ar aparea la 15 lei pe litru. La acest nivel, mecanismele obisnuite nu mai functioneaza. Nu mai este suficient sa optimizezi. Pentru o parte semnificativa din populatie, costul devine incompatibil cu utilizarea zilnica. Estimările indica retragerea a pâna la 1,5 milioane de autoturisme din trafic într-o zi obisnuita si o reducere a consumului de peste 1,5 milioane de litri pe zi. Nu este doar o ajustare - este o comprimare a mobilitatii. Și totusi, chiar si la acest nivel, sistemul nu se opreste", a explicat seful AEI.

În opinia acestuia, la nivel strict de consum, datele indica faptul ca aproximativ opt milioane de vehicule, dintre care aproape 4,8 milioane active zilnic, genereaza peste 130 de milioane de kilometri parcursi si un consum de circa 10 milioane de litri de carburant pe zi, deci "o piata mare, dar mai ales rigida".

"Modelele de elasticitate sugereaza ca, la cresteri moderate de pret, reactia este limitata. La 10 lei pe litru, impactul estimat a însemnat o reducere de aproximativ 400.000 de litri pe zi si o scadere de peste -5 milioane de kilometri parcursi. Tradus în trafic, aceasta înseamna câteva sute de mii de autoturisme mai putin pe sosele - vizibil, dar departe de o schimbare structurala.

Adevarata ruptura apare abia dincolo de acest nivel. Între 11 si 12 lei pe litru, sistemul ar începe sa intre într-o

zona de non-linearitate. Reducerea consumului nu mai este rezultatul unor optimizari marginale - drumuri combinate, deplasari amânate - ci al unei decizii mai dure, renuntarea la utilizarea zilnica. Estimările indica, la 12 lei pe litru, o scadere de peste 800.000 de litri pe zi si peste 11 milioane de kilometri eliminati din trafic, în paralel cu retragerea a pâna la 600.000 - 800.000 de autoturisme din utilizarea zilnica. Acest salt nu este întâmplator. El reflecta structura sociala a consumatorilor", considera Dumitru Chisalita.